

I frontlinja

Ungdom, fred
og sikkerhet

Rapport 14

**Rapporten er skrevet av LNU
ved Kjersti Kanestrøm Lie**

Redaktør: Ingvill Breivik

Design og illustrasjon:

Kristoffer Nilsen [saftogvann.com]

Trykk: Gamlebyen Grafiske

Opplag: 400

Rapporten er finansiert av Norad

Ungdom er fredens viktigste våpen

I desember 2015 vedtok FNs sikkerhetsråd resolusjon 2250 om ungdom, fred og sikkerhet. Den er FNs aller første resolusjon om fredsbygging og sikkerhetspolitikk der ungdom står i fokus. Den utfordrer måten vi tenker om ungdom i konflikt på, fra et problem, til selve løsningen for å skape en fredeligere verden.

– Den største styrken er at den [resolusjonen] kommer fra ungdom selv, sier libyiske Hager Sharief i et intervju du kan lese i denne rapporten. Sharief vant i 2017 Studentenes fredspris, og er av dem som har stått helt sentralt i arbeidet med å skape resolusjon 2250. Resolusjonen er utarbeidet og drevet fram av det unge sivilsamfunnet, noe som i seg selv er et tydelig tegn på hvor viktige aktører ungdom er i fredsbygging og fredsarbeid. Reell og meningsfull ungdomsdeltakelse i fredsarbeid gjennomsyrrer resolusjonen, og uten dette som et overordnet prinsipp vil

den miste sin kraft. At Sikkerhetsrådet har vedtatt en slik resolusjon er en seier for unge fredsforkjempere verden over. Den gir klare anbefalinger til våre beslutningstakere om hvordan ungdom skal inkluderes i freds- og sikkerhetsarbeid. Nå må politikerne her hjemme følge opp.

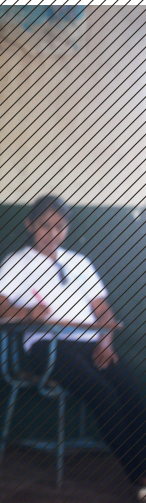
Over ett år har gått siden resolusjonen ble vedtatt, og arbeidet med å implementere resolusjonen har så smått kommet i gang, men ikke så raskt som det burde. Med denne rapporten ønsker LNU å sette resolusjonen høyere opp på dagsorden i Norge og bidra til at 2250 følges opp nasjonalt, regionalt og internasjonalt. Her har Norge sjansen til å ta en ledende rolle. Formalitetene er vedtatt, nå gjenstår den viktigste delen av arbeidet: implementeringen. Vi har verktøyene for å få det til, nå gjelder det å bruke dem.

Stian Seland, leder i LNU

FOTO: UN PHOTO / PIXABAY.COM / SAIH

«Fredsarbeid står sentralt
i norsk utenrikspolitikk,
og det er derfor naturlig
at Norge tar en lederrolle i
å fremme resolusjonen.»

Sammendrag

Ungdom er blant dem som rammes aller hardest i verdens kriger og konflikter – både som sivile og som stridende. Mer enn 600 millioner unge lever i sårbare stater eller områder som er påvirket av konflikt. De utgjør med det 40 prosent av de 1,5 milliarder mennesker som lever i krigsherjede og sårbare områder.

Samtidig er dagens ungdomsgruppe er den største noensinne, og utgjør en fjerdedel av verdens befolkning. I mange sårbare stater er ungdom flertallet av befolkningen, og i enkelte land er ungdomsandel så høy som 80 prosent. Statistisk sett er store ungdomskull assosiert med økt risiko for væpnet konflikt. Denne risikoen øker med lave utsikter til utdanning, få jobbmuligheter og eksklusjon fra politisk deltakelse.

De fleste unge som utøver vold er ikke voldelige fordi de ønsker det, men fordi de ikke har noen gode alternativer. Dette må endres. Vi må utfordre måten vi tenker om ungdom i konflikt på, fra et problem til en positiv endringsaktør i global sikkerhetspolitikk. Ved å gi ungdom muligheter, og reell og meningsfull deltakelse i samfunnet, vil de kunne bli nøkkelen til varig fred.

Til tross for at vi har mye kunnskap om ungdoms situasjon i krig og konflikt er det fremdeles et stort kunnskapshull når det kommer til ungdom og fredsbygging, og ungdoms rolle i fredsprosesser. Ungdom blir oftest sett på som et hinder for fred, og det finnes lite forskning som har sett på ungdoms positive rolle i fredsbygging. Vi trenger mer kunnskap på dette feltet. En studie fra United Network of Young Peacebuilders (UNOY) med fokus på Nepal, Colombia og

DR Kongo konkluderer imidlertid med at man gjennom å bruke ungdom i fredsbyggingsprosesser skaper mer bevisste og aktive samfunnsdeltakere, reduserer vold, bidrar til mindre diskriminering, øker fredelig sam eksistens og øker støtten til utsatte grupper i samfunnet.

I desember 2015 ble den historiske resolusjon 2250 om ungdom, fred og sikkerhet vedtatt i FNs sikkerhetsråd. Med resolusjonen ble behovet for å øke ungdoms deltakelse i fredsbygging for første gang satt på den globale dagsorden.

Norge har sammen med de andre nordiske landene vært en viktig pådriver for implementeringen av Sikkerhetsrådets resolusjon 1325 om kvinner, fred og sikkerhet internasjonalt. Lærdommene fra dette arbeidet kan brukes når resolusjon 2250 skal implementeres. Resolusjon 2250 er bindende, og dermed er Norge forpliktet til å implementere den. For å sørge for at det skjer foreslår LNU to tiltak:

1. Norge inntar en ledende rolle i å fremme resolusjonen i FN
2. Utenriksdepartementet utformer en nasjonal handlingsplan på 2250, ungdom fred og sikkerhet

Fredsarbeid står sentralt i norsk utenrikspolitikk, og det er derfor naturlig at Norge tar en lederrolle i å fremme resolusjonen. I arbeidet med 1325 har nasjonale handlingsplaner vært sentrale i å lykkes, og en slik plan vil gi retning og innhold til resolusjonen. Deltakelse er et bærende prinsipp i resolusjon 2250, og må også være førende når Norge skal implementere resolusjonen.

1. Ungdom i krig og fred

1.1 Sårbar ungdomsgruppe

Verden blir et fredeligere sted, påstod forskere ved PRIO i 2011. De hadde utført en analyse der de så på den forventede utviklingen av konfliktnivået i alle verdens land fra 2011–2050. Det var grunn til optimisme, for siden 1992 hadde andelen væpnede konflikter gått jevnt nedover.¹ I 2011 snudde trenden.² Hvert år siden har antallet konflikter økt, flere mennesker dør som følge av væpnet konflikt, og stadig flere mennesker drives på flukt.

Ungdom er blant dem som rammes aller hardest i verdens kriger og konflikter – både som sivile og som krigførende. Mer enn 600 millioner unge lever i sårbare stater eller områder som er påvirket av konflikt.³ De utgjør med det 40 prosent av de 1,5 milliarder mennesker som lever i krigsherjede og sårbare områder.⁴ Ungdom er påvirket av vold og konflikt på en rekke ulike måter – gjennom organisert kriminalitet, politisk vold og terror.

Vi vet at unge mennesker, og særlig unge menn, er de mest sårbare med tanke på rekruttering til ekstremistiske væpnede og voldelige grupper. Ungdom dominerer i dag, som de alltid har gjort, de væpnede gruppene som er involvert i voldelig konflikt. Samtidig utgjør unge menn mellom 15 og 29 år flertallet av ofrene i slike konflikter.⁵ Også unge kvinner deltar som stridende. I 2008 sloss omkring 100.000 unge kvinner under 18 år i væpnede konflikter globalt.⁶

Dagens ungdomsgruppe er den største noensinne, og utgjør en fjerdedel av verdens befolkning. Statistisk sett er store ungdomskull assosiert med økt risiko for væpnet konflikt.⁷ Denne risikoen øker med lave utsikter til utdanning, få jobbmuligheter og manglende muligheter til reell og meningsfull politisk deltakelse.

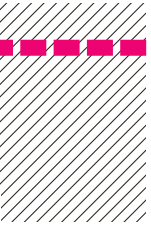
FNs sikkerhetsråds resolusjon 2250 om ungdom, fred og sikkerhet er banebrytende

fordi den sier at ungdom selv må være en aktør for å skape varig fred. Resolusjonen tar utgangspunkt i en avgrensning av ungdom til dem mellom 18 og 29 år, men da det ikke er konsensus om hvordan ungdomsbegrepet defineres globalt åpnes det for at ulike definisjoner kan tas i bruk, avhengig av kultur og kontekst. I denne rapporten vil ikke ungdomsbegrepet være avgrenset til et spesifikt aldersintervall, men fokusere på overgangen fra barn til voksen.

1.2 For lite kunnskap

Til tross for at vi har mye kunnskap om ungdoms situasjon i krig og konflikt er det fremdeles et stort kunnskapshull når det kommer til ungdom og fredsbygging, og ungdoms rolle i fredsprosesser.⁸ Ungdom blir oftest sett på som et hinder for fred, og det finnes lite forskning som har sett på ungdoms positive rolle i fredsbygging. I den første globale studien som ble gjort om vold mot barn blir de kun ansett som ofre, og barne- og ungdomsorganisasjoner blir ikke nevnt som mulige endringsaktører eller som en del av fredelige løsninger.⁹ Fredsforskerne Del Felice og Wisler kaller mangelen på barne- og ungdomsmedvirkning på alle beslutningsnivåer en form for strukturell vold, hvor avgjørelser tas for barn og unge, uten barn og unges medbestemmelse.¹⁰

Forskning viser en klar sammenheng mellom økende nivåer av sosial, økonomisk og politisk eksklusjon og mangel på muligheter, og tilbøyeligheten til å delta i voldelig aktivitet.¹¹ Behovet for identitet og en følelse av tilhørighet er viktig for ungdom. Der tilhørigheten mangler kan voldelige gjenger eller ekstremistiske grupper tilby et alternativ. Selv om fattigdom ofte trekkes fram som en forklaring på hvorfor unge trekkes til ekstremistiske grupper, er det altså bare en del av et større bilde, der behovet for tilhørighet er vel så viktig.

Noe forskning om ungdom som fredsbyggere er imidlertid gjennomført, den viser at fredsbygging hvor ungdom er involvert gir positive resultater. En studie fra United Network of Young Peacebuilders (UNOY), med fokus på Nepal, Colombia og DR Kongo, konkluderer med at man gjennom å bruke ungdom i fredsbyggingsprosesser skaper mer bevisste og aktive samfunnsdeltakere, reduserer vold, bidrar til mindre diskriminering, øker fredelig sameksistens og øker støtten til utsatte grupper i samfunnet.

1.3 Manglende muligheter

Vi vet at vold har en negativ og langvarig innvirkning på livene til unge menn og kvinner. I krig og konflikt gjennomgår mange unge traumatiske opplevelser, noe som gir langvarige psykiske konsekvenser. Mange mister familiemedlemmer og venner, og i tillegg mister ungdom en rekke muligheter som ungdom i fredelige samfunn tar for gitt.

Ungdom må ofte ta på seg en voksenrolle i krig- og konfliktsituasjoner, for eksempel ved å oppdra søsken, ta vare på familiemedlemmer, tjene penger til livets opphold og ta ansvar for hjemmet. Dermed blir ungdom som vokser opp i konfliktområder tvunget til å ta på seg oppgaver som burde være forbeholdt voksne. For mange er konsekvensen mangel på skolegang og utdanning, noe som kan medføre at ungdoms overgang til voksenlivet blir forhindret eller forsinket, og faren for å bli marginalisert øker. Uten utdanning risikerer man å stå utenfor arbeidsmarkedet, noe som blant annet bidrar til økonomisk eksklusjon, men også manglende sosialt nettverk.

Arbidsmarkedet er et av områdene der det er svært tydelig at unge rammes hardt. Ungdom har tre ganger større sjanse for å være arbeidsledige enn voksne, og i en rekke utviklingsland er så mye som to tredeler av den unge befolkningen arbeidsledige eller har strøjobber. Arbeidsledigheten blant unge er stigende, i 2013 var over 73 millioner unge mellom 15 og 24 år uten jobb. Det

tilsvarte 36 prosent av verdens 202 millioner arbeidsledige.¹²

Ungdom ekskluderes ikke bare økonomisk og sosialt, men også politisk. Selv om over halvparten av verdens befolkning er under 30 år, er bare to prosent av verdens parlamentarikere under 30.¹³ Tre av fire land har aldersbegrensning på hvem som kan bli folkevalgte, selv blant stemmeberettigede.¹⁴ Det betyr at selv om man har rett til å stemme, har man ikke samtidig rett til å stille til valg. USA er et eksempel, der man er stemmeberettiget når man fyller 18, mens man være 25 år for å kunne bli valgt inn i Representantenes hus og 35 år for å bli president.

I en rekke land i Afrika sør for Sahara, i Sørøst-Asia og i Midtøsten blir den politiske marginaliseringen av ungdom svært tydelig. Midtøsten er en region med mange autoritære regimer og høy andel ungdom. Befolkningen har ingen eller få politiske rettigheter, det er høy grad av statlig undertrykkelse, mangel på et uavhengig rettsvesen og utbredt mediesensur. Samtidig har det vært en kraftig vekst i antall unge som har tatt utdanning, og dette gjelder spesielt kvinner i høyere utdanning. På tross av dette har regionen verdens høyeste ungdomsarbeidsledighet.

Det var unge demonstranter som stod i bresjen for Den arabiske våren, fra Tunisia til Bahrain, der sosiale medier og mobiltelefoner spilte en helt sentral rolle. Mange av demonstrantene var høyt utdannet ungdom, som var hardt rammet av arbeidsledighet og høye boligpriser. Revolusjonsbølgen har derimot gitt begrensede politiske resultater, og demonstrantene har i dag liten eller ingen politisk makt.¹⁵

-
1. Stephansen S. M. (2012).
 2. Bistandsaktuelt (2016).
 3. IANYD (2016).
 4. Flyktningshjelpen og Mercy Corps (2016).
 5. Geneva Declaration Secretariat (2011).
 6. UNDP (2016).
 7. Urdal (2010).
 8. IANYD (2016).
 9. Del Felice og Wisler (2007).
 10. Ibid.
 11. Del Felice og Wisler (2007), Barakat, Urdal og Paulson (2010).
 12. UNFPA (2014).
 13. UNDP og Inter-Parliamentary Union (2012).
 14. Not too young to run (2016).
 15. Store Norske Leksikon (2016).

2. Fra problem til løsning

2.1 Ungdom som fredsbyggere

9. desember 2015 skrev FNs sikkerhetsråd historie. Det vedtok resolusjon 2250 om ungdom, fred og sikkerhet. Den er FNs aller første resolusjon om fredsbygging og sikkerhetspolitikk, der ungdom står i hovedfokus som en del av løsningen - ikke bare problemet. Den utfordrer måten vi tenker om ungdom i konflikt på, fra et problem til en positiv endringsaktør i global sikkerhetspo-

litikk. Den tydeliggjør behovet for å fokusere på ungdom som en egen gruppe i sikkerhetspolitikk og fredsskaping. Resolusjon 2250 er bindende, og dermed er Norge forpliktet til å implementere den.

Med resolusjonen ble også behovet for å øke ungdoms deltakelse i fredsbygging for første gang satt på den globale dagsorden. Resolusjon 2250 kan føre med seg en rekke konkrete konsekvenser, fordi man velger å ta i bruk en i alt for stor grad ubrukt ressurs, ungdom, for å skape en fredeligere verden. I flere land har arbeidet med implementering allerede begynt, slik som Nepal der man har utarbeidet en 10-årsstrategi for ungdomsutvikling i

landet, der deltakelse av ungdom selv står sentralt. Resolusjonen har også endret hvordan FN opererer på bakkenivå, blant annet i Somalia.¹⁶ *Se intervju på neste side.*

2.2 Av ungdom, for ungdom

Resolusjon 2250 er unik fordi den handler om ungdom, men også fordi den er utarbeidet av ungdom. Arbeidet med resolusjonen startet i 2012 da United Network of Young Peacebuilders (UNOY), et nettverk av ungdomsledede fredsorganisasjoner fra 45 ulike land, tok i bruk et allerede eksisterende nettverk av ungdom over hele verden som jobbet med ungdom i fredsarbeid. Gruppens mål var å sette tema på dagsorden i FN. Etter flere runder med nøkkelpersoner, bestemte gruppen seg for å stille krav om en egen resolusjon på ungdom, fred og sikkerhet – en idé som aller først hadde kommet fra det finske FN-sambandet.¹⁷

Med utgangspunkt i den økende trusselen som oppstår ved at flere unge radikaliseres inn i voldelige grupperinger ønsket man gjennom resolusjonen å snu om på situasjonen: Ved å gi unge en reell og meningsfull medvirkning i beslutninger på lokalt, nasjonalt, regionalt og internasjonalt nivå håper man at ungdom kan bidra til å skape varig fred. Å gå fra å se ungdom som et potensielt problem til å se på ungdom som en del av løsningen er helt sentralt i resolusjonen. At resolusjonen ble utarbeidet og drevet frem av ungt sivilsamfunn er i seg selv et tydelig tegn på hvor stort potensiale som ligger i ungdom som fredsaktører.

16. Youth Policy Press (2014)

17. UNOY (2015)

FN-resolusjon: En FN-resolusjon er en formell tekst som vedtas av et hvilket som helst FN-organ, men i praksis utgis de fleste av enten FNs sikkerhetsråd eller generalforsamlingen. Resolusjoner som vedtas av Sikkerhetsrådet, slik som 2250, er bindende under internasjonal lov, noe som innebærer at FNs medlemsland er forpliktet til å følge innholdet i resolusjonen, også Norge.

Resolusjon 2250: Ble vedtatt av FNs sikkerhetsråd i desember 2015. Handler om ungdom, fred og sikkerhet. Er bindende for alle FNs medlemsstater.

Resolusjon 1325: Ble vedtatt av FNs sikkerhetsråd i 2000. Handler om kvinner, fred og sikkerhet. Er bindende for alle FNs medlemsstater. 63 land har laget egne handlingsplaner for å følge den opp.

FORTSETTER PÅ SIDE 12 ►

2250 i Somalia

Fredsarbeid er en naturlig del av alt arbeidet vi gjør, sier João Scarpelini. Som en av landene i verden med yngst befolkning gir resolusjon 2250 somalisk ungdom nye verktøy i arbeidet for fred.

João Scarpelini (f. 1986).
Fra Brasil. Ungdomsrådgiver
for FN i Somalia.

FOTO: UNSOM PHOTO, ILYAS AHMED

– Hvilke utfordringer står man overfor når det gjelder ungdom og fredsbygging i Somalia?

– Det er viktig å klargjøre to ting i en kontekst som Somalia. For det første er det vanskelig å skille mellom arbeidet vi gjør knyttet til direkte til fredsskaping og annet arbeid. I bunn og grunn er alt vi gjør – å støtte statsbygging, styrke rettsstaten, utvikle infrastruktur og skape jobber – knyttet til fred og stabilitet. For det andre er det vanskelig å definere hva som er spesifikke ungdomsinitiativer, fordi over 80 prosent av befolkningen er under 35 år. Derfor har det meste av vårt arbeid en direkte innvirkning på ungdom, selv program som ikke er dedikert til ungdom. I de fleste av våre initiativer er majoriteten av mottakerne eller deltakerne under 35 år, som er den offisielle definisjonen av ungdom i Somalia.

Somalia er et av landene i verden med yngst befolkning, men utsiktene for unge til å få seg en utdanning og jobb er svært begrensede. I tillegg er mulighetene til å engasjere

seg politisk, økonomisk og sosialt svake eller ikke eksisterende. Disse mulighetene er enda færre for jenter og unge kvinner.

– I hvor stor grad involveres ungdommen selv i fredsbyggende arbeid?

– I Somalia i dag består FNs tilstedeværelse av 22 byråer, fond eller programmer, i tillegg til UNSOM, UNSOS og Verdensbanken. Tidligere var deltakelsen til unge somaliere i planleggingen, implementeringen og oppfølgingen av disse programmene inkonsistent. Å unngå å svare på behovene til landets ungdom vil være det samme som å undergrave utsiktene til varig fred og stabilitet i Somalia. Denne erkjennelsen har gradvis vokst fram. Etter at man forstod at ungdom i Somalia selv spiller en avgjørende rolle, bestemte FN-systemet i Somalia seg for å samle seg om en felles strategi. Dette rammeverket bygger på anbefalingene fra resolusjon 2250, som anerkjenner rollen unge har som aktør i FNs utviklingsarbeid, istedenfor å være passive mottakere av FNs støtte.

– Hvordan skal må få til det?

– Myndiggjøring av unge – sosialt, politisk og økonomisk – er kjernen av FNs ungdomsstrategi, og en avgjørende forutsetning for varig endring i Somalia. Ved å satse på ungdom vil man kunne utnytte ungdoms fulle potensiale som sosiale og økonomiske aktører, i tillegg til å være fredsbyggere.

Et viktig element i å myndiggjøre unge mennesker består i å garantere dem retten til å delta i beslutningsprosesser. Varig fred i Somalia vil ikke være mulig med mindre unge mennesker er representert i det politiske livet, har en stemme i nasjonal politisk dialog og har en reell deltakelse i utformingen av landets framtid. Ved å skape permanente mekanismer for deltakelse vil man kunne få meningsfull og vedvarende deltakelse av somalisk ungdom i beslutningsprosesser på ulike nivå. På et nasjonalt nivå kan deltakelse i beslutningsprosesser skje gjennom å skape et permanent ungdomsparlament, et nasjonalt ungdomsråd og ved å sørge for tilstrekkelig ungdomsrepresentasjon i organene som koordinerer og monitorer nasjonal ungdomspolitik.

– Hvor langt har implementeringen av resolusjonen kommet i Somalia?

– Implementeringen av resolusjonen er ikke enkel, men en del ting er allerede gjort. La meg nevne noen: For det første har vi laget en handlingsplan som ser på spesifikke skritt FN i Somalia kan ta for å implementere anbefalingene i resolusjonen. I tilknytning til dette har vi holdt workshops for FNs toppledelse i landet, inkludert generalsekretærens spesialutsending. Resolusjonen har blitt oversatt til somalisk og blitt distribuert til myndighetene og ungdomsorganisasjoner, og lansert på et nasjonalt arrangement der 250 unge mennesker fra alle ulike regioner i Somalia deltok. Ulike arbeidsgrupper arbeidet med spesifikke tiltak man kan gjøre lokalt for å implementere resolusjonen, og sammen laget de en deklarasjon.

På grasrota arbeider vi med ungdomsledede organisasjoner for å skape nye

initiativer. Disse inkluderer blant annet et sportsprogram der målet er å samle ungdom på tvers av ulike klaner og regioner, og et dialogforum som foregår på universiteter i Mogadishu. Vi skaper også rom for ungdom til å få deres stemme hørt, blant annet gjennom et bloggprosjekt og radioskolering, der ungdom kan lage egne podcasts om saker som opptar dem, slik som radikalisering og fredsbygging.

Ellers jobber vi med å danne en permanent mekanisme for ungdomsdeltakelse, slik som Den nasjonale ungdomskonferansen som arrangeres for andre gang i 2017, og FNs rådgivende styre for ungdom, som lanseres i 2017.

Selv om støtten fremdeles er svært begrenset, sitter ikke ungdom og venter på at den skal komme. Det finnes allerede en rekke ungdomsledede grasrotprosjekter som forsøker å motarbeide stammekonflikter, klansystemet og den generelle misnøyen som følge av konflikten i landet.

– Hvilken rolle bør Norge ta?

– Norge er en mektig aktør i det internasjonale samfunnet og det ville være flott om Norge kunne bruke denne innflytelsen til å fremme behovet for å investere i unge mennesker. Særlig i svake stater blir penger tildelt programmer som skaper fordeler for ungdom, men veldig lite tildeles (hvis noe i det hele tatt) initiativer som er ledet av ungdom selv, eller som gjør det mulig for ungdomsgrupper eller ungdomsorganisasjoner å lede sine egne program. Det hadde vært spennende om Norge ville være vertskap for seriøse diskusjoner mellom medlemsstatene og giverland, om utfordringene og mulighetene som finnes ved å støtte ungdomsledede initiativer i utviklingsland.

Det finnes allerede forskning som viser at ungdomsledede initiativer gir god avkastning. Jeg mener det vi nå trenger er å få en leder blant giverlandene, for å starte en virkelig meningsfull debatt om hvordan det internasjonale samfunnet på en bedre måte kan støtte disse initiativene.

2250: Veien videre

Hajer Sharief var med i gruppa som jobbet fram 2250-resolusjonen i FN. For henne er anerkjennelsen av ungdoms avgjørende rolle i fredsbygging den aller største seieren.

Hajer Sharief (f. 1992). Fra Libya. Var med i United Network of Young Peace Builders. (UNOY) Youth Advocacy Team som jobbet fram 2250-resolusjonen i FN. Tildelt Studentenes fredspris i 2017.

FOTO: PRIVAT

– Hvorfor trenger vi resolusjon 2250?

– 2250-resolusjonen er en formell anerkjennelse fra Sikkerhetsrådet av ungdoms rolle i freds- og sikkerhetsarbeid. Vi vet alle at Sikkerhetsrådet er nøkkelaktøren i å skape den globale sikkerhetsagendaen. Derfor er det at rådet sier at ungdom må inkluderes på alle nivåer i debatter om sikkerhetspolitikk og i fredsbygging svært viktig.

– Hva er resolusjonen største styrker og svakheter?

– Den største styrken er at den kommer fra ungdom selv. At Sikkerhetsrådet vedtok den er en stor seier for unge, og en belønning for alt arbeidet unge fredsforkjempere legger ned verden over. I tillegg er det en styrke ved resolusjonen at den gir beslutningstakere retningslinjer for hvordan de kan inkludere ungdomsperspektivet i freds- og sikkerhetsarbeid.

Svakheterne er knyttet til implementeringen, fordi Sikkerhetsrådet ikke vedtok en mekanisme for å monitorere implementeringen av resolusjonen. Derfor avhenger implementeringen av hver enkelt medlemsstat og hvorvidt de vil implementere den eller ei. Problemet er at nesten alle regjeringer sier én ting, men gjør en annen. De sier de støtter ungdom og deres rolle i fred, sikkerhet- og anti-terrorarbeid, men veldig få binder seg til å faktisk gjøre noe konkret. Særlig gjelder dette politiske og finansielle forpliktelser til å styrke ungdoms rolle i disse prosessene.

– Hvordan bør FNs medlemsstater gå fram for å implementere resolusjonen?

– Det første som må skje er at de må forplikte seg politisk til å implementere resolusjonen. Når det er gjort bør de jobbe tett sammen med både nasjonale og internasjonale ungdomsgrupper for å utvikle en strategi for implementering. Ungdom må inkluderes fra starten av, de bør få en rolle i tidlige diskusjoner med sine regjeringer om hvordan de tror det er best å implementere resolusjonen. Med andre ord: De bør inkludere ungdom som nøkkelaktører i prosessen.

For å sørge for at forpliktelsene blir til handling burde medlemsstatene i tillegg øremerke økonomiske ressurser for å støtte utviklingen av resolusjonen både nasjonalt og internasjonalt.

– Hvilken rolle bør Norge ta?

– Det er ingen tvil om at Norge kan spille en ledende rolle i å implementere 2250-resolusjonen. Norge presenterer seg selv som et land som er opptatt av å fremme globale menneskerettigheter.

Norge er i en posisjon der de kan ta en ledende rolle i å etablere, men også utvikle videre, den globale agendaen på ungdom, fred og sikkerhet. Norge har sterk innflytelse i FN, og har gode relasjoner med en rekke utviklingsland. Gjennom disse relasjonene vil Norge kunne promotere resolusjonen både nasjonalt og internasjonalt i en rekke land.

FNs utsending på ungdom, Ahmad Alhendawi fra Jordan, (nummer to fra venstre), møter pressen like etter at resolusjon 2250 ble vedtatt i desember 2015. Sammen med ham sitter den pakistanske fredsaktivisten Sabah Ismail, Jordans representant i FN, Dina Kavar, og Oscar Fernández-Taranco, assisterende generalsekretær i FN for fredsbygging.

FOTO: UN PHOTO

Resolusjon 2250 oppfordrer FNs medlemsstater til å etablere mekanismer som gir unge mulighet til meningsfull deltakelse i fredsprosesser og i konfliktløsning. Den oppfordrer videre medlemslandene til å engasjere lokalsamfunn og sivilsamfunn i å utvikle strategier for å motarbeide voldelig ekstremisme, men også til å jobbe for skreddersydde løsninger for ungdom og andre grupper som er utsatt for rekruttering til voldelige grupper. Resolusjonen ber om at ungdoms syn inkluderes i fredsforhandlinger og ved implementering av fredsavtaler. Ved å utelate ungdom, vil man skade utsiktene til varig fred.

2.3 Deltakelse som bærende prinsipp

I resolusjon 2250 adresseres ungdom, fred

og sikkerhet gjennom fem ulike tematiske områder: Deltakelse, beskyttelse, forebygging, partnerskap, og demobilisering og reintegrering.¹⁸ Resolusjonen gir en rekke anbefalinger innen hvert tema som medlemsstater, FN og sivilsamfunnet kan bruke for å utvikle politikk på feltet. Et viktig hovedpunkt i resolusjonen er at ungdom er avgjørende aktører for å skape varig fred og må derfor få reell medvirkning i fredsprosesser. Unge må få delta i beslutningsprosesser på alle nivåer, både under og etter konflikt, men også i fredstid.

Prinsippet om deltakelse er et eget punkt i resolusjonen, og går også igjen i de andre punktene. Uten ungdomsdeltakelse i alle leddene av gjennomføringen vil den miste sin kraft. Ungdoms rett til å delta i utformingen

LNUs prinsipper for reell og meningsfull deltakelse:

1. Selvstendighet

Ungdom må på selvstendig grunnlag få velge hvilke saker de ønsker å engasjere seg i. Ungdom har rett til å bli hørt i alle beslutningsprosesser som angår dem, samt i beslutningsprosesser som angår tema der ungdom er engasjert. Prosesser der unge er med på like vilkår med voksne gir reell innflytelse.

2. Representasjon

Medvirkningsinitiativ må ta utgangspunkt i allerede eksisterende nettverk og ungdomsorganisasjoner, som på

eget initiativ har mobilisert for saker de er opptatt av og har kompetanse på.

3. Kompetanse

Ungdom som må ses på som eksperter med faglig kompetanse.

4. Informasjon

Medvirkningsorganene for unge må ha tilgang på all relevant informasjon og støttefunksjoner, på samme måte som andre organer har det.

5. Kontinuitet

Enkeltstående arrangementer og prosesser som ikke har forankring noe sted gir ikke medvirkning.

av politikk er forankret i FNs menneskerettigheter og i Barnekonvensjonen. LNU mener ikke at ungdom skal inkluderes fordi de er fremtidens ledere eller fordi de må læres opp i systemet. Det er heller ikke bare slik at ungdom bør inkluderes fordi de vet selv hvor skoen trykker på typiske ungdomsspørsmål. Den viktigste årsaken til å inkludere barn og unge i politiske prosesser og gi dem reell makt, er at det bidrar til å styrke demokratiet. Organisert ungdom har bevist at de i større grad enn andre interessegrupper engasjerer seg for samfunnet som helhet, og ikke bare ungdoms egeninteresse. En fellesnevner for all ungdom er at de ikke kommer til å være ungdom for alltid, de vet ikke hvilke behov de vil ha når de trer ut av ungdomsfasen og inn i voksenlivet. Det vil derfor være i

ungdoms interesse å sørge for at mest mulig av samfunnet er tilrettelagt for et best mulig liv.¹⁹ Dette gjør at ungdom har mye å tjene på en fredelig samfunnsutvikling.

Ungdom må anerkjennes som både partnere og aktører for at resolusjon 2250 skal lykkes. Samtidig er ikke all medvirkning god medvirkning. LNU opererer med fem prinsipper for reell og meningsfull deltakelse: selvstendighet, representasjon, kompetanse, tilstrekkelig informasjon og kontinuitet. Disse prinsippene må være oppfylt for at medvirkningen skal være reell og meningsfull.

18. UN Security Council (2015).

19. LNU (2014).

3. Lærdommer fra resolusjon 1325 om kvinner, fred og sikkerhet

3.1 Med kvinner i fokus

15 år før resolusjon 2250 ble til, ble resolusjon 1325 om kvinner, fred og sikkerhet vedtatt i FN. Bakteppet for resolusjonen var målet om inkludere kvinner som aktører i fredsarbeid. Resolusjonen har mange felles trekk med 2250, og prosessen som ledet opp til den og oppfølgingsarbeidet i etterkant kan derfor gi oss mange viktige lærdommer.

På en rekke områder kan 1325 sees som en suksesshistorie. Først og fremst har den forpliktet FNs medlemsstater til å inkludere kvinner og kvinneperspektiv i fredsarbeid, noe man ikke hadde gjort systematisk fram til da. Fordi menn historisk har vært mest involvert i konflikter, blant annet som militært personell, ble kvinners rolle i konflikt og fredsskaping undervurdert. Resolusjon 1325 har tydeliggjort at kvinner er nøkkelaktører i å skape varig fred og vist at kvinners deltakelse gjør humanitært arbeid mer effektivt.²⁰ Resolusjon 1325 ble også trukket fram i begrunnelsen da Afrikas første kvinnelige demokratisk valgte president, Ellen Johnson Sirleaf, ble tildelt Nobels fredspris i 2011. Nobelkomiteen fremhevet i sin begrunnelse at hun etter innsettelsen som president i Liberia i 2006 har «bidratt til å sikre fred i Liberia, fremme økonomisk og sosial utvikling og styrke kvinners stilling.»²¹ Den colombianske fredsprosessen, som Norge var tilrettelegger for, blir av mange trukket frem som en modell for hvordan kvinne- og kjønnsperspektiver kan inkluderes, og fredsavtalen i Colombia er den fredsavtalen som i størst grad har integrert disse perspektivene.²²

Resolusjonen har sørget for at en rekke land nå har et kvinneperspektiv i sin

freds- og sikkerhetspolitikk, både nasjonalt og internasjonalt. For Norges del innebærer det blant annet at man har klare rutiner for hvordan kvinner skal inkluderes i fredsprosesser. Norge inkluderer både kvinner og menn i delegasjoner til fredsforhandlinger, og oppfordrer andre parter som er til stede om å gjøre det samme. I tillegg er kompetansen på kvinner, fred og sikkerhet økt i utenriktjenesten, i politiet og i forsvaret, gjennom skolering og kurs. Målet er at dette skal omsettes i praksis både i Norge og i land der Norge har tilstedeværelse, med en særskilt innsats i Afghanistan, Colombia, Myanmar, Palestina og Sør-Sudan.

Per november 2016 hadde 63 land vedtatt en nasjonal handlingsplan med utgangspunkt i 1325.²³ Samtidig gjenstår en rekke store utfordringer. Da resolusjon 1325 ble vedtatt kom den ikke med et indikatorsett som gjorde oppnåelsen målbar. I Norge ble et slikt indikatorsett først lagt til i 2015. Dermed har systematikken i implementeringen vært svært varierende fra land til land, fordi det har vært vanskelig å ettergå måloppnåelsen. Det blir tydelig når man ser på internasjonale tall, for selv om undersøkelser fra UN Women viser at sjansen for varig fred etter fredsforhandlinger går opp med 35 prosent om man inkluderer kvinner i prosessen, er fremdeles under 10 prosent av verdens fredsforhandlere kvinner.²⁴

3.2 Kvinnebevegelsen stod sentralt

Resolusjon 1325 hadde ikke blitt til om det ikke var for sterke kvinneorganisasjoner som presset på for å få den vedtatt. Det var den internasjonale kvinnebevegelsen som arbeidet den fram, og som også forfattet

En delegasjon sør-sudanesiske kvinner møter utenriksminister Børge Brende under fredsforhandlingene i Addis Abeba i 2014. Der diskuterte de hvordan kvinner i større grad kan inkluderes i fredsprosesser.

FOTO: KFUK-KFUM GLOBAL

dokumentet. Prosessen for implementering har vært ulik i ulike land. Norge har vært en pådriver fra starten av og har brukt resolusjonen aktivt i politikktutforming. I 2006, fikk Norge sin første handlingsplan om kvinner, fred og sikkerhet for å følge opp resolusjon 1325. To år i forkant av dette hadde det i Norge blitt etablert en gruppe bestående av 21 sivilsamfunnsorganisasjoner med mål å komme med innspill til den første norske handlingsplanen. Gruppen fikk navnet Forum Norge 1325, og har spilt en svært viktig rolle. Siden 2006 har handlingsplanen blitt revidert en rekke ganger. Den siste handlingsplanen, *Kvinner, fred og sikkerhet 2015 - 2018*, kom ut i februar 2015.

Mange av erfaringene fra arbeidet med 1325 kan brukes når resolusjon 2250 skal implementeres. Særlig kan erfaringen med utarbeidelsen av et eget resultatrammeverk være nyttig, mye av dette kan tas i bruk når man skal utarbeide en handlingsplan for resolusjon 2250.

20. UN Women (2015).

21. Nobelkomiteen (2011).

22. PRIO (2016)

23. Peace Women (2017).

24. UN Women (2015).

4. Norges rolle i krig og fred

4.1 Ledende rolle internasjonalt

Norge har sammen med de andre nordiske landene en rekke internasjonale posisjoner, både i FN-systemet og i store internasjonale organisasjoner. At Norge har vært pådriver for resolusjon 1325 er i så måte ingen overraskelse, det passer inn i «den norske fredsmodellen». De nordiske landene har ofte tatt en ledende rolle i internasjonale prosesser. På grunn av dette har det vært vanlig å si at Norge «bokser over sin egen vektklasse».

Et eksempel på slikt lederskap er FNs bærekraftsmål, der Norge har tatt en ledende rolle på blant annet likestilling, utdanning og helse. Statsminister Erna Solberg ble i januar 2016 utnevnt til en av lederne for FNs pådrivergruppe for bærekraftsmålene, som arbeider for å styrke den samlede innsatsen for å nå målene globalt. Å følge opp bærekraftsmålene har blitt viktig i Norges internasjonale arbeid, og kommer til å være det i årene som kommer. Å ta en ledende rolle i å følge opp resolusjon 2250 vil styrke dette arbeidet, og vil kunne sørge for at Norge sammen med de andre nordiske landene kan gå foran i arbeidet med å oppfylle bærekraftsmålet om fred og rettferdighet.

Norge blir i en del sammenhenger referert til som en fredsnaasjon i internasjonal politikk. Som et lite land, med en liten befolkning, er det fredsdiplomati som har gitt oss internasjonal status. Siden begynnelsen av 1990-tallet har Norge deltatt som støttespiller for FN og andre aktører i fredsmeklingsprosesser i en rekke kriger og konflikter, og har hatt en særlig viktig rolle i fredsprosesser i Midtøsten, på Sri Lanka og i Colombia.²⁵ I tillegg har Norge bidratt med langsiktig bistand til konfliktområder og utviklingsland. Denne innsatsen har gitt et positivt omdømme som Norge har kunnet bruke til egen fordel i andre sammenhenger. At Norge også deler ut Nobels fredspris, har bidratt til å opprettholde

koblingen mellom Norge og fred.

Selv med klare prinsipper for fred- og forsoningsarbeid har det vært krevende å opprettholde omdømmet som fredsnaasjon. Norsk utenrikspolitikk blir i stor grad preget av samarbeidet med våre allierte i NATO, og Norge har deltatt i militære operasjoner både med og uten FN-mandat. Den militære deltakelsen i Afghanistan, Irak og i bombingene av Libya har vært omdiskutert. I tillegg er Norge en av verdens største våpeneksportører i forhold til innbyggertall, og eksporterer militært materiell til flere kontroversielle regimer.²⁶

Den norske freds- og sikkerhetspolitikken har utviklet seg over tid, og i 2003 opprettet Utenriksdepartementet sin avdeling for fred og forsoning. I dag består denne avdelingen av 14 medarbeidere med et budsjett på over 600 millioner kroner til konfliktforebyggende og konfliktløsende tiltak.²⁷ Norge er en aktiv aktør i en rekke fredsprosesser og post-konfliktsituasjoner, enten som mekler, tilrettelegger eller gjennom støtte til sivilsamfunn. Norge har tolv fokusland i utenriks- og utviklingspolitikken. I halvparten av disse, Afghanistan, Mali, Haiti, Palestina, Somalia og Sør-Sudan, er fred og stabilitet hovedprioritet. Felles for fokuslandene er at de defineres som «sårbare stater». I tillegg er disse land med en svært ung befolkning. I Somalia er 70 prosent av befolkningen under 30 år²⁸, i Mali er halvparten av befolkningen under 15²⁹ og over 60 prosent av befolkningen i Afghanistan er under 25.³⁰ Å satse på disse landene er umulig uten å satse på ungdom, og resolusjon 2250 vil kunne gi gode verktøy til dette arbeidet.

Til tross for militær deltakelse i en rekke konflikter de siste ti årene har fremdeles Norge en viktig stemme internasjonalt når det gjelder fred og forsoning, og vi er ansett som en relativt nøytral aktør i de fleste internasjonale konflikter. Dette gir også Norge

legitimitet og handlingsrom til å fremme 2250 internasjonalt. Det vil være en god måte å sørge for kontinuiteten i freds- og forsoningsarbeidet, og arbeidet internasjonalt må ses i sammenheng med innsatsen vi legger ned her hjemme.

De senere årene har også det internasjonale konfliktbildet endret seg, det stiller stater overfor nye utfordringer også nasjonalt. Krig og konflikt er ikke lenger noe som bare foregår innenfor landegrenser eller mellom naboland, også ikke-statlige aktører har blitt en stadig større trussel. Internasjonale konflikter tvinger folk på flukt, og verden opplever i dag sin største flyktningkrise siden 2. verdenskrig. Over halvparten av dem som er drevet på flukt er barn og unge, og i 2015 var over 5000 av flyktningene som kom til Norge enslige mindreårige asylsøkere. Av disse kom to av tre fra Afghanistan, mange kom også fra Eritrea og Syria.³¹ Dette er ungdom som har fått satt livet på vent, og som lever i stor uviss- het om hvordan framtida ser ut.

Resolusjon 2250 forplikter også Norge til å satse på ungdom nasjonalt, både de som har vokst opp i Norge, men også dem som kommer hit på flukt fra krig og konflikt. Mangel på muligheter gjør ungdom sårbare for å rekrutteres til voldelig aktivitet, og derfor er det viktig å satse på preventive tiltak på et tidlig stadium. Ungdom som mangler muligheter eller føler seg ekskludert fra storsamfunnet er mer tilbøyelige til å bli radikalisert. Norge har allerede vedtatt en nasjonal handlingsplan mot radikalisering og voldelig ekstremisme, og mye av innholdet i denne kan brukes i arbeidet med å implementere resolusjon 2250.

4.2 Ungt sivilsamfunn som fredsaktør – to eksempler

Å inkludere ungdom og gi dem reell medvirkning i fredsprosesser er kjernen i resolusjon 2250. Det gjelder ikke bare ved forhandlingsbordene, eller i utformingen av nasjonal og internasjonal politikk, men også på grasrotnivå. Det satses allerede på ungdom i mange land, men svært ofte som passive mottakere

av støtte, uten å selv anerkjennes som ledende aktører.

Det finnes allerede mange prosjekter av og med ungdom. I implementeringen av 2250 er det viktig at disse initiativene satses på. Ved å støtte slike prosjekter økonomisk vil man også legge grunnlaget for at flere slike prosjekter kan vokse fram.

Norge støtter allerede mange grasrotinitiativer rundt om i verden, og den norske fredsmodellen er kjennetegnet av et tett samarbeid mellom statlig nivå og grasrota. Å identifisere prosjektene som er ledet av ungdom vil bli svært viktig i arbeidet med resolusjon 2250. LNU vil her løfte fram to gode eksempler på slike prosjekter.

Det første eksempelet er Studentenes og Akademikernes Internasjonale Hjelpefonds (SAIH) arbeid i Colombia. De har samarbeidet tett med den colombianske elevorganisasjonen ANDES siden 2013, parallelt med at Norge som statlig aktør er tilrettelegger i fredsforhandlingene. I et land der skoleelever og studenter har vært under hardt press gjennom tiår med borgerkrig, er fredsarbeid ved utdanningsinstitusjonene svært viktig for å skape en fredskultur blant unge.

Det andre eksempelet er KFUK-KFUM Globals arbeid i Sør-Sudan. Siden 2014 har de jobbet med implementeringen av resolusjon 1325 om kvinner, fred og sikkerhet. Ved å inkludere ungdom generelt, og unge kvinner spesielt, som aktører i dette arbeidet har de lagt et godt grunnlag for å jobbe videre med ungdomsmedvirkning i det samme arbeidet. KFUK-KFUM Globals arbeid er i så måte et eksempel til etterfølgelse.

Ved å fortsette å støtte slike prosjekter vil man styrke den norske innsatsen i internasjonalt fredsarbeid.

25. Brende, B. (2014).

26. Tømes, E. (2014).

27. Utenriksdepartementet (2015).

28. UNDP (2017).

29. UNFPA (2017).

30. UNFPA (2017).

31. UDI (2016).

Studenter under angrep i Colombia

- Over 50 år med borgerkrig har gjort Colombia til et av verdens mest voldsherjede land. Til tross for at en fredsavtale mellom gerilja-gruppen FARC og den colombianske staten ble signert i 2016, er det en lang vei igjen før Colombia er et fredelig samfunn. Nylig innledet colombianske myndigheter fredssamtaler med den andre store geriljagruppen, ELN.

Gjennom borgerkrigen har mer penger vært brukt på krigføring enn på utdanning. I tillegg til at utdanningssystemet har fungert dårlig, har militært nærvær på skoler og universiteter vært en stor utfordring. Skoler har blitt brukt som militærbaser og militæret har drevet tvangsrekruttering av elever. Rekruttering av barn under 18 år er forbudt i henhold til internasjonal lovgivning, likevel ble 289 unge mennesker tvangsrekruttert i Colombia i 2015, ifølge tall fra FNs rapportør for barn. I tillegg har utdanningsinstitusjoner blitt angrepet, bare i 2015 ble elleve skoler ødelagt i krigshandlinger.

Angrepene på skoler og utdanningsinstitusjoner i Colombia synliggjør hvor viktig det er å satse på utdanning for unge i konfliktsituasjoner. Det finnes en rekke organisasjoner og

grasrotinitiativer i Colombia som fokuserer på reform av utdanningssystemet og som arbeider for å sørge for at skolene skal være trygge for colombiansk ungdom. En av disse er Asociación Nacional de Estudiantes de Secundaria (ANDES), som siden 2013 har hatt et samarbeid med Studentenes og Akademikernes Internasjonale Hjelpesfond, SAIH. Samarbeidet er støttet av Norad fram til 2016 og videreføres av Operasjon Dagsverk (OD) fra 2017.

ANDES jobber for unngå at skolene brukes som et sted for tvangsrekruttering til hæren. De har dokumentert og anmeldt tilfeller av tvangsrekruttering og hindret at ungdom mot sin vilje har blitt rekruttert til geriljaer eller den colombianske hæren. ANDES har gjennomført kampanjer om retten til å nekte militærtjeneste, og i den forbindelse trykket opp symbolske ID-kort for militærnektet. De har også laget håndbøker om utdanning for fred som deles ut på skoler. I 2014 opprettet ANDES menneskerettighetskomiteer ved 18 ulike læresteder, og flere hundre elever har deltatt på kurs om retten til militærnekt i regi av disse komiteene. Komiteene har også utarbeidet retningslinjer for bevisstgjøring rundt retten til å nekte militærtjeneste og forbud mot at skoler overrekker elevlister til hæren. ANDES er også representert i Det nasjonale fredsrådet i Colombia. Gjennom det vil de sørge for at ungdom får en aktiv stemme i utviklingen av nasjonal politikk i post-avtalesituasjonen landet befinner seg i.

I desember 2014 ble retningslinjene for beskyttelse av skoler og universiteter fra militært bruk i væpnet konflikt ferdigstilt. Norske myndigheter har vært pådrivere i dette arbeidet, og SAIH, ANDES og andre sivilsamfunnsorganisasjoner har vært sentrale i arbeidet med etableringen av disse retningslinjene. Selv om fredsavtalen er signert gjenstår mye viktig arbeid, i tillegg til de pågående forhandlingene med ELN. SAIH fortsetter sammen med ANDES å skolere ungdom og påvirke myndighetene til å hindre rekruttering av barn og unge til krigshandlinger.

Colombia, 2014: Ungdommer demonstrerer for å vise sin støtte til fredsprosessen og krav om dialog mellom regjeringen og geriljagruppen FARC.

FOTO: SAIH

• Siden Sudan ble selvstendig i 1956 har landet vært rammet av borgerkrig og har bare opplevd korte perioder med fred. Etter 17 år med borgerkrig ble det i 2005 inngått en fredsavtale, og en folkeavstemning som følge av fredsavtalen førte i 2011 til at sør løsrev seg fra nord. Sør-Sudan er med det verdens yngste stat. Historien har vært preget av konflikt, og etter mange forsøk på å skape fred, blusset konfliktene i Sør-Sudan for alvor opp igjen i 2013. Den lange krigshistorien har medført at svært mange unge sørsudanesere har vokst opp med få muligheter til en trygg og stabil framtid. I tillegg lever svært mange ungdom med traumer fra opplevelser de har gått gjennom.

En befolkning preget av krigstraumer har gjort fredsarbeid i landet vanskelig. I tillegg til fattigdom, manglende utdanning og få arbeidsplasser, har krigstraumer ført til at ungdom har manglende tro på en fredelig fremtid. I denne konteksten har KFUK-KFUM Global siden 2014 arbeidet med å implementere FNs resolusjon 1325 om kvinner, fred og sikkerhet sammen med Sør-Sudan KFUK. Som ungdomsorganisasjon har det vært viktig for dem å inkludere ungdom i alt sitt arbeid, og unge kvinner spesielt.

En av hovedsatsningene i Sør-Sudan KFUKs arbeid i Sør-Sudan er traumebehandling. Gjennom prosjektet, som er støttet av Norad, har de siden 2014 kurset unge kvinner til å bli rådgivere, for å kunne snakke med ungdom med krigstraumer. Gjennom prosjektet har det blitt opprettet sju rådgivingscenter over hele landet, og de er en av svært få aktører som er spesialisert i dette arbeidet.

Med traumebehandling som utgangspunkt er målet er å skape håp hos den unge befolkningen, som senere følges opp med konkrete tiltak slik som skoletilgang og opprettelse av små bedrifter.

Gjennom prosjektet ønsker de å myndiggjøre ungdom, og få ungdom selv til å forstå at de må være aktører for å skape fred.

Prosjektet trener ungdom til å skape sine egne verktøy for fred, som et alternativ til å vente på politikerne for at endring skal skje. Flere av ungdommene som har vært del av prosjektet har blant annet deltatt på fredsforhandlingene i Addis Abeba og menneskerettighetskommisjonen i Genève for å jobbe for økt deltagelse av ungdom i fredsarbeid.

Ungdommene fra Sør-Sudan KFUK har også deltatt i fredsgrupper, som kommuniserer et fredsbudskap gjennom ulike aktiviteter. Ved å skape møteplasser, blant annet gjennom idrettsarrangementer, kommuniserer de kunnskap om fredsbygging på arenaer der ungdom møtes.

En av hovedsatsningene i Sør-Sudan KFUKs arbeid er traumebehandling. Gjennom sitt prosjekt kurser de unge kvinner til å bli rådgivere for ungdom med traumer.

FOTO: KFUK-KFUM GLOBAL

5. Anbefalinger

Med denne rapporten ønsker LNU å løfte fram resolusjon 2250, sette den høyere på dagsorden i Norge og bidra til at 2250 følges opp nasjonalt, regionalt og internasjonalt. Resolusjonen er vedtatt, nå gjenstår den viktigste delen av arbeidet: implementeringen.

Norge er forpliktet til å følge opp resolusjon 2250, da den er bindende for alle FNs medlemsstater. Spørsmålet er ikke *om* Norge skal implementere den, men *hvordan*.

LNU ønsker at Norge tar en ledende rolle i å gi ungdom plass som endringsaktører i fredsarbeid, og resolusjon 2250 har gitt oss noe konkret å holde fast ved i dette arbeidet. LNU ber regjeringen følge opp 2250 på en måte som gjør at ungdom ikke bare blir passive mottakere av politiske tiltak, men også får reell og meningsfull deltakelse i å utforme tiltakene som må iverksettes. For å sørge for at det skjer foreslår LNU to tiltak:

1. Norge inntar en ledende rolle i å fremme resolusjonen i FN.
2. Utenriksdepartementet utformer en nasjonal handlingsplan på 2250 om ungdom, fred og sikkerhet.

5.1 Ledende rolle i å fremme resolusjonen
Resolusjon 2250 ble vedtatt i desember 2015, og første skritt på veien er å gjøre resolusjonen bedre kjent og sette den høyere på dagsorden. LNU ber Norge gjøre en innsats i å fremme resolusjonen, særlig innenfor FN-systemet. Norge har allerede en anerkjent posisjon i internasjonale fora, og har tyngde innen FN-systemet når det kommer til fred og forsoning. Det er en rekke ulike arenaer der Norge kan bidra til dette arbeidet:

For det første er Norge kandidat til FNs

Sikkerhetsråd fra 2021. Det er en unik mulighet til å løfte fram resolusjon 2250.

Å fremme resolusjonen i FN vil styrke Norges søknad. Fram mot dette bør Norge også støtte arbeidet til den rådgivende gruppen som FNs generalsekretær har etablert på 2250, og arbeidet med den globale studien om ungdom, fred og sikkerhet.

For det andre er det tradisjon for at de nordiske landene holder felles innlegg i FNs sikkerhetsråd og andre FN-fora. Ideen om en egen FN-resolusjon på ungdom, fred og sikkerhet kom opprinnelig fra Finland, og Norge vil dermed kunne dra nytte av et tett samarbeid med den finske FN-delegasjonen. At Sverige har plass i Sikkerhetsrådet i 2017 og 2018 kan også bidra til at de nordiske landene får plass til å fremme 2250.

I alt dette arbeidet vil det være svært viktig å inkludere ungdom på en reell og meningsfull måte. Her er det mange ulike muligheter for inkludering. LNU har allerede opprettet et nettverk av organisasjoner som ønsker å følge utviklingen rundt resolusjon 2250. Per mars 2017 består nettverket av 14 organisasjoner, i tillegg til LNU: SAIH, Changemaker, Press, KFUK-KFUM Global, Lawan Norge (Det kurdiske ungdomsforbundet), Spire, Sosialistisk Ungdom, Ung i kor, Plan Norge, Studentenes fredspris, KrFU, FN-sambandets ungdomspanel, Røde Kors ungdom og Norsk Folkehjelps Solidaritetsungdom. Flere av disse har lang erfaring i å jobbe med ungdom og fredsarbeid, både i Norge og internasjonalt. Nettverket, som ledes av LNU, vil dermed kunne bli en viktig kilde til kunnskap. Gjennom arbeidet med resolusjon 1325 har norske myndigheter vært nødt til å bygge opp kompetanse på kvinner

Norge er kandidat til FNs Sikkerhetsråd fra 2021. Det er en unik mulighet til å løfte fram resolusjon 2250.

i fred og sikkerhetsspørsmål, nå må Norge bygge opp tilsvarende kompetanse på ungdom, fred og sikkerhet.

5.2 Nasjonal handlingsplan

En handlingsplan gir retning og mål når man skal følge opp ambisjonene i en FN-resolusjon. En slik plan er nyttig fordi den gir en konkret mal å holde fast i og hjelper å definere de konkrete tiltakene som må iverksettes for å oppnå de større målene i resolusjonen på sikt. LNU ønsker at den norske regjeringen starter arbeidet med å utarbeide en slik handlingsplan på 2250. I dette arbeidet vil det være viktig å både lytte til og inkludere ungdom på en reell og meningsfull måte fra et tidlig tidspunkt, både i Norge, men også i samarbeidsland i sør.

For å sørge for at tiltakene i handlingsplanen kan gjennomføres bør det settes av et fast årlig budsjett som øremerkes til implementering av resolusjonen, både internasjonalt og i Norge. I dette arbeidet er det svært viktig å inkludere ungdom på grasrotnivå, og å sørge for at ungdom er aktive deltakere i prosessen og ikke bare mottakere av støtte.

Erfaringene fra arbeidet med resolusjon 1325 gjør også at LNU anbefaler at regjeringen inkluderer indikatorer i handlingsplanen fra starten av, slik at det er lett å rapportere på utviklingen. Å levere årlige rapporter bør være et krav allerede fra starten av. For å sørge for kontinuitet i dette arbeidet bør ansvaret for oppfølgingen legges til politisk ledelse, og regjeringen må sørge for at kunnskapen om ungdoms rolle i freds- og sikkerhetsarbeid innarbeides i hele regjeringsapparatet og hos myndighetene generelt.

Litteraturliste

Barakat, B., Urdal, H. & J. Paulson (2010): «Youth, Transition, and Conflict in the Middle East and North Africa.»

Bistandsaktuelt (2016):
«2016 blir preget av fortsatt krig og konflikt.»
<http://www.bistandsaktuelt.no/nyheter/2016/konflikter-i-2016/>

Brende, B. (2014): «Norway's guiding principles for peace and reconciliation.»
Seminar på Brookings Institution, Washington D.C., USA den 16. Juni 2014.
https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2014/06/20140616_norway_peace_transcript.pdf

Del Felice, C. & A. Wisler (2007):
«The Unexplored Power and Potential of Youth as Peace Builders.»
Journal of Peace & Development Issue 11.
www.peacestudiesjournal.org.uk

Flyktninghjelpen og Mercy Corps (2016): «Don't Forget Us - Voices of Young Refugees & Migrants in Greece.»
<https://www.nrc.no/resources/dont-forget-us--voices-of-young-refugees-and-migrants-in-greece/>

Geneva Declaration Secretariat (2011):
Global Burden of Armed Violence.
Cambridge University Press, p. 81.

IANYD Working Group on Youth and Peacebuilding (2016):
«Practice Note: Young People's Participation in Peacebuilding.» <http://www.undp.org/content/undp/en/home/librarypage/democratic-governance/practice-note-young-people-s-participation-in-peace-building.html>

LNU (2014): «Med rett til å delta.»
Rapport.

Nobelkomiteen (2011): «The Nobel Peace Prize for 2011 to Ellen Johnson Sirleaf, Leymah Gbowee and Tawakkul Karman - Press Release.»
http://www.nobelprize.org/nobel_prizes/peace/laureates/2011/press.html

Not too young to run (2016):
<http://nottooyoungtorun.org/>

Peace Women (2017): «Member states.»
<http://www.peacewomen.org/member-states>

PRIO Centre on Gender, Peace and Security (2016): «Gender and Inclusion in the Colombian Peace Process.» PRIO Gender, Peace and Security Update, Issue 4.

Stephansen, S.M. (2012):

«Verden blir fredeligere.»

<http://forskning.no/fremtids-forskning-krig-og-fred/2012/03/verden-bli-fredeligere>

Store Norske Leksikon (2016):

Den arabiske våren.

https://snl.no/Den_arabiske_varen

Tornes, E. (2014): «Hensynsløs våpen-eksport? Eksport av norsk militærutstyr til autoritære regimer 2002–2012.»

UDI (2016): «Hvem kom som enslige mindreårige asylsøkere?»

<https://www.udi.no/statistikk-og-analyse/arsrapporter/tall-og-fakta-2015/fakta-skriv-2015/hvem-kom-som-enslige-mindre-arige-asylsokere/>

UNDP (2017): «About Somalia.»

<http://www.so.undp.org/content/somalia/en/home/countryinfo.html>

UNDP og Inter-Parliamentary Union

(2012): «Global parliamentary report: The Changing Nature of Parliamentary Representation.»

UNFPA (2017):

«Afghanistan - Young People.»

<http://afghanistan.unfpa.org/topics/young-people-o>

UNFPA (2017): «Mali.»

<http://www.unfpa.org/transparency-portal/unfpa-mali>

UNFPA (2014): «The power of 1,8 billion. Adolescents, youth and the transformation of the future.»

UNOY (2015): «The path towards a Security Council Resolution on Youth, Peace and Security.»

<http://unoy.org/the-path-towards-a-security-council-resolution-on-youth-peace-and-security/#more-1325>

UN Security Council (2015):

«Resolution 2250. Adopted by the Security Council at its 7573rd meeting, on December 9 2015.» Resolusjon vedtatt av FNs Sikkerhetsråd.

<http://www.un.org/press/en/2015/sc12149.doc.htm>

UN Women (2015): «High-level Review on Women, Peace and Security: 15 years of Security Council resolution 1325.» <http://jordan.unwomen.org/en/news/in-focus/women-peace-security>

Urdal, H. (2006): «A Clash of Generations? Youth Bulges and Political Violence.» *International Studies Quarterly* (2006) 50. 607-629.

Utenriksdepartementet (2015):

«Særtrekk ved Norges

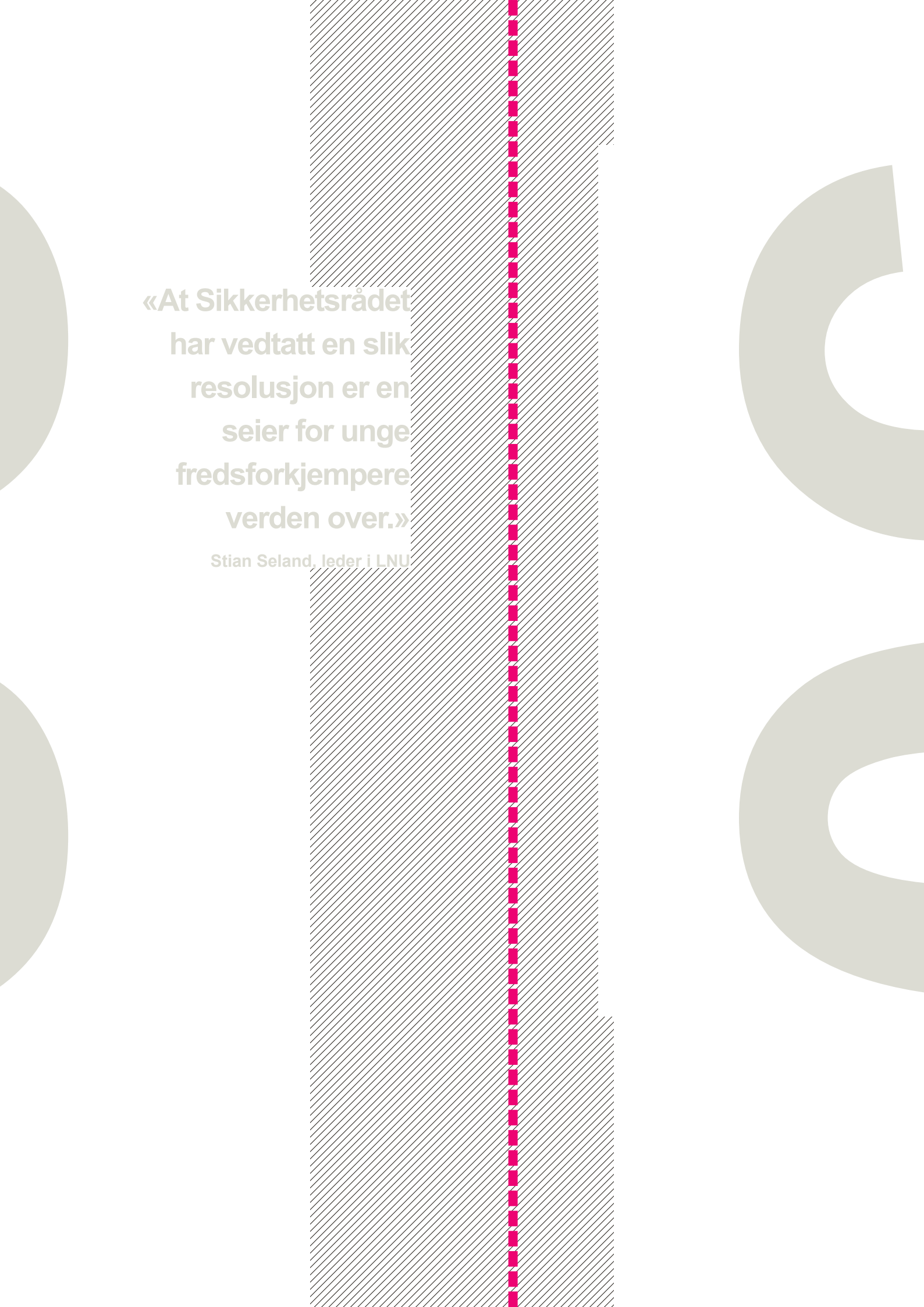
Fred og Forsoningsarbeid.»

https://www.regjeringen.no/no/tema/utenrikssaker/fred-og-forsoning/inn-siktsmappe/fred_forsoning-saerttrekk/id446704/

Youth Policy Press (2014):

«Youth and Public Policy in Nepal.»

http://www.youthpolicy.org/pdfs/Youth_Public_Policy_Nepal_En.pdf

The background features a large, light gray 'C' shape on the right side. A vertical band of fine, parallel gray lines runs down the center. Overlaid on this band is a thick, dashed magenta line. On the left, there are two large, light gray circular shapes, partially visible.

«At Sikkerhetsrådet
har vedtatt en slik
resolusjon er en
seier for unge
fredsforkjempere
verden over.»

Stian Seland, leder i LNU